

číslo ve spisu:

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/ky PhDr. Eva Bendová

Autor/autorka práce: Zuzana Bencová

Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny křesťanského umění

Název práce: Erotismus ve vídeňském umění na přelomu 19. a 20. století

Vedoucí práce: Mgr. Milan Pech

Rozsah práce: 107 768 znaků

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splň uje bez výh rad	splň uje s dr obn ými přip omí nkami	splň uje s výh radami	nesp lňuj e
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její				

logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Zuzana Bencová si ve své bakalářské práci vytyčila nemalé cíle. Jejím stěžejním přáním se stalo poznání vídeňského umění a prostředí fin de siècle včetně klíčových uměleckých autorit. Na základě tohoto osobního zájmu zvolila autorka zaštiťující téma, které ji umožnilo nahlédnout problematiku umění vídeňské moderny ze širšího úhlu pohledu, synteticky. Takový přístup není jednoduchý a klade na badatele vysoké nároky. Navíc si autorka jako téma zvolila erotismus: umělecké vyjádření sexuality, erotické motivy. Co je jednou z podstatných rovin autorčiny práce: pod drobnohledem jejího kritického zkoumání nestojí pouze umělecké dílo samo, ale také dobová společenská recepce promítání erotiky do uměleckého díla a společenská funkce obrazu. Dobovému pohledu na sexualitu v souvislosti s kritikou morálky, vědeckých teorií Sigmunda Freuda nebo Otty Weiningeru věnuje autorka celou jednu kapitolu. Reflektuje zároveň odlišné postoje ženské a mužské psychiky a sexuality, tedy otázku genderu, která se stala rozhodující pro analýzu erotických motivů konkrétních uměleckých děl vídeňských autorů. Zobrazení ženské a mužské sexuality a jejich vzájemný vztah se pro autorku stal určující v nastínění typologie motivů v rámci zvoleného tématu. Rozlišuje typy zobrazení především vzhledem k tomu, kdo zastává dominantní postavení v obraze a dokumentuje konkrétními příklady uměleckých děl. Aniž by autorka klesla na úroveň lascivního popisu a povrchního zacházení s pojmy věnuje se typům ztvárnění ženy v odpovídající polaritě femme fatale a femme fragile, stejně tak analogicky zobrazení muže (a to nejen v tvorbě Gustava Klimta a Egona Schieleho, přestože jejich díla jsou v práci rozebírány nejpodrobněji). Autorka projevuje znalost jak konkrétních zásadních uměleckých děl pro dané téma tak dobových souvislostí jejich vzniku. Aby byla její úvaha o „předpokladech vzniku erotických motivů ve vídeňském umění na počátku 20. století“ úplná a dobře podložená neopomíná věnovat pozornost předchozím a v tradici evropského umění zakotveným způsobům zobrazování sexuality, v úvodním oddíle práce v dějinné linii od antiky do první poloviny 19. století. Umělecký i společenský rámec, se kterým autorka

pracuje a základní struktura práce je jednoznačná, smysluplná a logicky provázaná. Výstižně a stručně zachází s terminologií v jednotlivých analýzách i v charakteristice dobového kulturně-spoločenského prostředí. Zabývá-li se charakteristikou jednotlivých děl vždy tak činí v širších souvislostech a jasném smyslu daném předem osnovou. Naplňuje tak celistvou syntézu. Co však práci Zuzany Bencové lze vytknout je nedůsledné zacházení s primární literaturou a prameny. Autorka se spokojí se znalostí a citacemi odvozenými ze sekundárních zdrojů. Například v kapitole o antice pracuje pouze se dvěma podklady a sice s obecným článkem Peter Webb, *Erotic art* publikovaným na webu a diplomovou prací z FF UK z roku 2004. Odkazy na kanonické antické prameny zabývající se erotickými náměty (Pausanias, Ovidio Nasso) zcela chybí. Stejně tak se děje v dalších obecných podkapitolách o tradičních způsobech zobrazování erotiky. Totéž ale najdeme i v stěžejních oddílech práce. V kapitole o kritice sexuální morálky a Freudovi lze objevit za každou větou opakovaný odkaz na knihu Chandaka Sengoopta, *Otto Weininger. Sexualita a věda v císařské Vídni*, aniž by byla zřejmá citace. V kapitole věnované Loosově kritice ornamentu jsou Loosovi citace a úvahy převzaty z knihy *All consuming images* Stuarta Ewena bez uvedení původních zdrojů. Lze uvést i další příklady. Zabývá-li se autorka otázkou genu v souhrnu (s.31, kap.2.2.) podchycené zejména na základě knih věnovaných Ottu Weiningerovi (Sengoopt) a Sigmundu Freudovi (Samuel Slipp, *Freudovská mystika: Freud, ženy a feminismus*) chybí teoretičtější literatura, například v češtině vydaná antologie *Neviditelná žena* (Martina Pachmanová ed, Praha 2002). Domnívám se však, že vzhledem k schopnostem autorky, které projevuje v textu, jeho promyšlené struktuře a snahou po syntéze zvoleného tématu je odstranění těchto nedostatků otázkou v krátkosti získané zkušenosti a praxe. Předkládaná práce Zuzany Bencové je pečlivě promyšlená, jasně strukturovaná a čtivě napsaná. Přes drobné výtky jednoznačně doporučuji práci k obhajobě.

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
-----------------------------	------------

Datum: 22.5.2012

Podpis:

